BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 56 Sâmbătă 26 Februarie 1938
P I I I I
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

FIERUL ROȘU

Se fac cercetări la numeroase autorități și instituții puse sub controlul statului, spre a se stabili abuzurile și fraudele săvârșite de diferiți funcționari mai mari sau mai mici.

Pe măsură ce investigațiunile înaintează și aprofundează, se constată lucruri tot mai grave, datorite pe de o parte îndrăsnelei autorilor, iar pe de altă parte lipsei de control serios.

Ce este și mai îngrijorător, această epidemie s'a întins și în locuri unde se spera că nu va pătrunde din cauza tradiției de corectitudine.

In sfârșit, o impresiune dintre cele mai triste produce în opinia publică constatarea că oameni presupuși consecvenți în faptele lor cu vorbele lor, cari făceau paradă de cinste și criticau de la tribuna parlamentului păcatele altora, nu erau în realitate decât vulpi moraliste, profitori abuzivi, viitori preveniți la bara justiției.

Este dureros ca masele de contribuabili, apăsate de sarcini tot mai grele, să vadă că sacrificiile lor nu servesc, într'o parte însemnată, decât la satisfacerea impulsiunilor delictuoase, nu la satisfacerea nevoilor publice.

Această pecingine de pe organismul administrativ nu va putea să fie vindecată dacă nu se va recurge la fierul roșu, fără milă și fără excepție.

Noua Constituție, ținând seamă de această necesitate imperioasă, a criminalizat delapidările de bani publici.

Legea pentru apărarea patrimoniului public, de origină recentă, prevede termene urgente și interzice tergiversările încercate totdeauna de vinovați.

Iată elemente ce dau posibilitate justiției să aplice sancțiuni grave și cu promptitudinea implicată de avărata exemplaritate, față de toți aceia cari se înfrupteaza din banii încredințați de stat spre a-i mânui în interesul general, nu în folosul lor.

Cum însă prevenirea răului trebue să treacă înaintea reprimării lui în ochii conducătorilor statului, cum în cele mai multe cazuri, cu toate pedepsele severe ce se vor da, insolvabilitatea infractorilor va paraliza orice despăgubire a pagubelor produse, se impune o selecțiune riguroasă a mânuitorilor de bani publici în toate ramurile administrative.

Și se impune tot așa o selecțiune a controlorilor de orice grad, fiindcă incapacitatea sau neglijența acestora nu numai că este o complicitate la fraudele săvârșite, dar constitue și o încurajare a inclinațiunilor delictuoase, care de multe ori ar rămâne fără efect dacă ar fi împiedicate de organele în drept și datoare s'o facă.

„Un corp superior de control — prevede noua Constituție — va avea misiunea de a supraveghea și examina legalitatea și corectitudinea executării gestiunilor în toate serviciile publice".

Dar acest organism central — căci el „va funcționa pe lângă președinția Consiliului de miniștri", prevede Constituția, — va avea mai mult caracterul Curții de Conturi.

Ceeace trebue, în afară de acest control sintetic, este controlul analitic, de zi cu zi, descentralizat la toate serviciile, singurul putând realmente și în mod oportun să împiedice ravagiile în gestiunile publice.

Cuvântul d-lui Chamberlain

— I OZ —

330 de voturi contra moțiunii de neîncredere în guvern, depusă de labouriști, 168 de voturi pentru moțiune, iată rezultatul cuvântării d-lui Chamberlain, primul ministru britanic, în Camera Comunelor. Voturile contra moțiunii sunt pentru primul ministru, cele favorabile moțiunii sunt pentru d. Eden. Dacă deputații englezi ar fi fost chemați să-și exprime încrederea, într'o formă directă, este probabil că fostul ministru de externe s'ar fi bucurat de un număr de sufragii cu mult mai mare. Nu trebuie uitat că Marea Britanie este țara în care „scrutinul păcii" a dat acum trei ani un număr de 12 milioane de voturi Ligii Națiunilor și că de optsprezece ani politica externă britanică, și în parte cea colonială, se întemeiază pe pactul de la Geneva.

Atitudinea Angliei față de Ligă constituie într'adevăr fondul divergenței între politica d-lui Chamberlain și aceea a d-lui Eden. Pornită dela metoda de întrebuințat pentru o acțiune de apropiere cu Italia, desbaterea s'a adâncit până la problema de bază a politicii externe engleze: colaborarea cu Societatea Națiunilor, încrederea în Societatea Națiunilor.

Acțiunea diplomatică a d-lui Eden, de doi ani și jumătate, de când era ministru de externe, se desfășurase în întregime în cadrul pactului: solidaritatea cu Franța — adevărată alianță de fapt —, o apropiere progresivă de Statele-Unite, pe temeiul pactului Kellogg, ale cărui principii sunt asemănătoare cu ale pactului Ligii; interesul purtat de d. Eden Europei Orientale; politica de raporturi corecte cu Sovietele; atitudinea față de Italia, în chestia Mediteranei și a recunoașterii Imperiului, într'un cuvânt, toată opera d-lui Eden la Foreign Office purta, mai mult sau mai puțin vizibil, pecetea societară.

După demisia ministrului său de externe, d. Chamberlain pune capăt acestei acțiuni și începe o politică nouă. „Societatea Națiunilor, declară primul ministru englez, nu este în măsură de a garanta securitatea colectivă pentru nimeni și va trebui să nu încercăm a ne amăgi nici pe noi, nici națiunile mici și slabe, lăsându-le să creadă că vor fi apărate de Societatea Națiunilor contra unei agresiuni, câtă vreme noi știm prea bine că nu ne putem aștepta la nimic de acest fel".

D-nii Hitler și Mussolini au avut deseori cuvinte aspre față de Ligă. Niciodată însă niciunul din ele n'a răsunat mai funebru decât constatarea, pe care, pe un ton atât de liniștit, o face premierul britanic. Afirmația, care urmează, că nu ar rupe un singur articol din pactul Societății Națiunilor — nici chiar art. 16 — și nădejdea, pe care o exprimă, că Societatea Națiunilor va fi reconstituită în așa fel, încât să devie o forță morală, care să atragă pe cei ce și-au pierdut încrederea în ea, nu micșorează efectul de adâncă dezamăgire provocat de discursul d-lui Chamberlain.

Pentruce această emoție universală?

In viața internațională sunt lucruri, pe care toată lumea le știe și speranțe, la care toată lumea a renunțat. Eficacitatea securității colective era dintre ele. Dacă însă Societatea Națiunilor continuă să servească de bază politicii externe a multor state, nu era din cauza virtuților inerente pactului și din cauza încrederii în eficacitatea directă a securității colective, ci din cauză că se știa că Liga este tribuna politicii franco-britanice; că ea poate fi refu-

(Continuare in pagina 2-a)

NOUI SUBMARINE BRITANICE

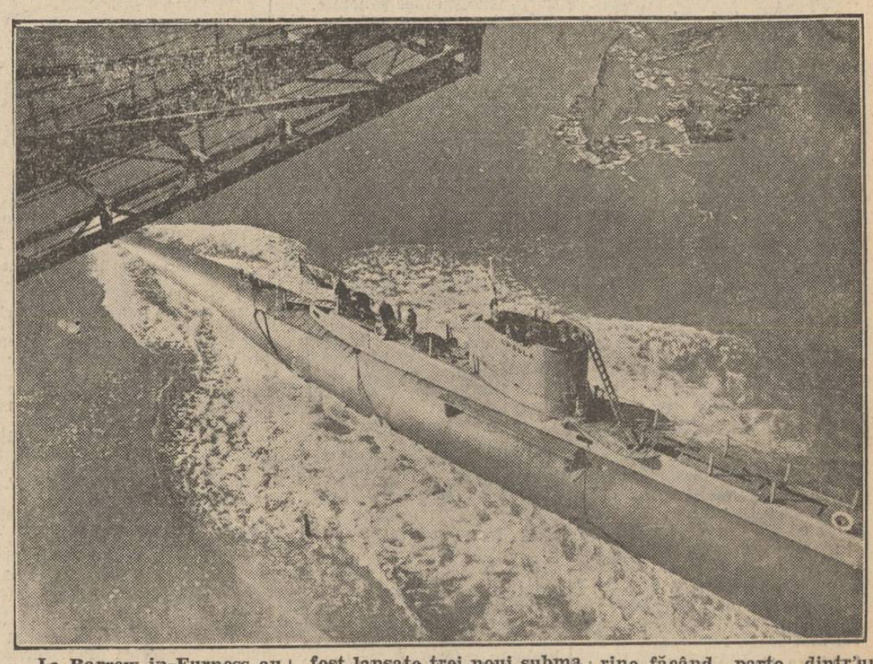

La Barrow-in-Furness au fost lansate trei noui submarine de grup de mici submarine de coastă, anume construite pentru „Ursula" în momentul scufundării. In clișeu se vede submarine făcând parte dintr'un tru scufundări rapide.

FILME

— Despre toate crizele se vorbește, numai despre cea de altruism nu. Cuvântul acesta nici nu se mai rostește. Iată încă o tristă caracteristică a vremurilor noastre.

— Cauza trebue căutată însau și în deficitele de recunoștință față de mărinimiile manifestate. Iți vorbesc din experiență.

Cum antractul era mai lung de cât actele, spectatorul avu vreme să povestească vechiului prieten pățania lui.

„Eram astă vară la Constanța. Din motive ce nu interesează, luasem cu mine tot ce aveam mai bun și mai nou ca rufărie, haine, încălțăminte, etc. Intr'o zi, întâlnesc pe un coleg de liceu. Era într'o stare de compătimit și ca fizic și ca îmbrăcăminte. Mi-a înșirat o mulțime de suferințe și dezamăgiri. Părea sincer și m'a impresionat. M'am gândit că nu l'aș putea ajuta mai bine decât îngăduindu-i să doarmă pe divanul din camera mobilată ce închiriasem pentru toată vara. Precedat de șoviări anemice, răspunsul său fu afirmativ. Și chiar în acea seară se așeză la mine. Ca bagaj, o valiză veche de pânză. Nu trecură decât trei zile și o boală grea în familie mă sili să părăsesc localitatea. Cum plătisem chiria întreagă și fiindcă doriam să rămân acolo până la sfârșitul verei, propusei fostului coleg să se folosească de cameră în lipsa mea. El consimți. S'a întâmplat însă ca motivul chemării mele să nu dureze prea mult. Încântat că mă înapoez la Constanța, mi se părea că rapidul mergea prea încet. Sării din tren în prima trăsură. Nu luasem nimic cu mine. Doar aveam acolo tot ce-mi trebuia! Și mai toate noi. Imi aduc aminte de un costum pe care nu-l pusesem niciodată. Ei bine, îmi vâjâe capul și acum, gândindu-mă la ce am găsit, la ce am văzut atunci! In garderobul lăsat încuiat, vraiște. Rufăria purtată, hainele murdărite, pălăriile mototolite, iar pantofii de lac și de antilopă par'că făcuse războiul. Și tocmai când mă certam singur și sever pentru imprudența săvârșită, colegul meu apăru radios, îmbrăcat în hainele mele cele mai noi!"

Don José

REGIMUL PARLAMENTAR

de CONST. CAROFLID

Colaborarea aleșilor națiunei la conducerea statului a însemnat un progres în cursul istoriei. Regimul parlamentar s'a născut din cerința controlului finanțelor publice de către cei care plăteau dările. Cât timp el s'a menținut în această limită funcționarea lui a fost folositoare. Când însă, sub influența ideilor revoluției franceze, principiul egalei îndreptățiri politice a cetățenilor s'a răspândit în lume, regimul parlamentar a fost, în toate țările civilizate, din ce în ce lărgit. Prin această lărgire însă caracterul lui s'a schimbat radical.

Lărgirea votului nu s'a îndeplinit de o dată. Anglia, patria de multă vreme a parlamentului, nu a introdus votul obștesc decât puțin înainte de războiu. In Franța iarăși a trebuit timp ca dreptul nou politic al revoluției burgheze să cuprindă pe toți cetățenii. Germania autoritară a lui Bismark adoptă târziu votul universal și numai pentru imperiu. Rând pe rând alte țări au urmat aceiași evoluție. Votul universal devine la sfârșitul secolului trecut mijlocul politic de guvernare al tuturor statelor civilizate, cele vechi și cele noui. Acestea din urmă, fără tradiție politică, au făcut o adevărată revoluție schimbând de odată regimul absolutist al trecutului lor cu regimul politic nou.

Regimul parlamentar lărgit prin votul obștesc și-a pierdut însă caracterul politic primitiv sau mai bine zis pe lângă caracterul politic i s'a adăogat și unul social. De astă dată nu numai cei cari plătesc birurile aleg reprezentanți în parlament. Toată națiunea are acest drept. Nu numai cei care conduc treburile economice, cei care administrează serviciile publice sau cărturarii constitue corpul politic de unde se recrutează aleșii. Toți cetățenii deopotrivă au această putință.

Această schimbare radicală a regimului parlamentar nu a produs deocamdată sguduiri. Inainte de război votul universal a funcționat normal. El părea chiar mijlocul ideal de guvernare. Votul obștesc se impune, afirmau cu tărie doctrinarii liberalismului la noi, atunci când reclamau desființarea regimului colegiilor censitare.

Că lărgirea votului nu determinat de odată schimbări sociale, se explică. Lumea era așezată pe principii tradiționale. Elitele conduceau treburile publice, ele erau respectate și ascultate. Mulțimea avea încredere în vechii ei conducători și consimțea să fie condusă. Viața era ușoară. Măreața desvoltare a producției și schimbului economic din secolul trecut asigura tuturor un trai aproape mulțumitor; iar prilej de muncă se găsea totdeauna.

A venit războiul și nu războiul de armate, ci de națiuni. Răscolirea a fost mare. O adevărată revoluție sufletească s'a produs în lume, atât în țările victorioase, cât și în cele învinse. Masele populare scoate din liniștea lor seculară încep să-și piardă resemnarea. Spiritul critic și dorința de emancipare pătrunde peste tot, iar slăbirea sentimentului religios care a rupt cumpăna sufletelor, mărește desaxarea morală a popoarelor.

Acestor motive de ordin sufletesc se adaogă și împingerea nevoilor isvorîte din război. Viața grea a tranșeelor

(Continuare in pagina 2-a)

Furtuni înspăimântătoare în Egipt

Peste 1000 de case prăbușite. — Numeroase victime

Cairo, 23 (Rador). — O violentă furtună de nisip a bântuit eri în toată regiunea Egiptului de jos.

Peste o mie de clădiri s'au prăbușit de greutatea nisipului. Sute de acoperișuri au fost luate de vânt.

Numeroase persoane au murit asfixiate. Până acum au fost găsite 15 cadavre.

Navigația în canalul Suez și în portul Alexandria a fost întreruptă.

Oraș mistuit de flăcări

Cairo, 23 (Rador). — Un incendiu înspăimântător a isbucnit astănoapte în localitatea Rahiben, mistuind 400 de case.

Pompierii au luptat timp de mai multe ore pentru a localiza incendiul.

Până la amiază fuseseră scoase de sub ruinele fumegânde 15 cadavre.

Sute de familii au rămas fără adăpost.

Ministerul de interne a trimis imediat ajutoare.

S'a prăbușit un avion

Hamburg, 23 (Rador). — Un avion de turism a căzut în portul vămii Hamburg.

Cele două persoane care se aflau pe bordul aparatului s'au înecat. Avionul a fost scos mai târziu din apă de un vapor din serviciul portului.

—XXX●XXX—

Lordul Halifax

Ministrul de externe provizoriu al Marei Britanii

Falsurile unei publicațiuni „științifice" maghiare

Un răspuns

O publicație „științifică" și cu caracter oficios din Budapesta: „Journal de la Société hongroise de statistique" s'a ocupat într'un lung articol critic de caracterul „propagandist" al lucrării mele „România — „Atlas istoric, geopolitic, etnografic și economic" și în special de materialul statistic cuprins într'ânsa.

Autorul acestui articol, d. André Rónai, pretinde că o parte din datele statistice privitoare la populația Ungariei dinainte de războiul mondial —în deosebi cele privitoare la Români — ...nu corespund adevărului!

Care date statistice nu corespund adevărului, când ele sunt toate luate din lucrările engleze, franceze, germane și maghiare și din rezultatele recensămintelor oficiale efectuate în imperiul Austriei și în regatul Ungariei? In „România" (La Roumanie) am reprodus următoarele date:

1840 (după Fényes) 2 milioane 202.542 români.

1848—49 (British Estimate) 2.600.000 Români.

1855 (după C. von Czoernig) 2.641.700 Români.

1869 (după dr. Ficker) 2 milioane 895.700 Români).

1890 (recens. maghiar) 2 milioane 581.898 Români.

1910 (ultimul recens. maghiar) 2.948.168 Români.

Iată datele statistice privitoare la numărul Românilor din fosta monarhie austriacă și austro-ungară, dela 1840 până la 1910, cu indicația precisă a surselor.

Câteva preciziuni sunt necesare în urma observațiilor critice absolut neîntemeiate ce le-a făcut în citata publicațiune oficioasă maghiară, destinată propagandei în străinătate, d. André Rónai.

Cine este Fényes (Al.)?

Maghiar. Lucrarea sa are titlul următor: „Ungarus Statistik, Besitzverhältnisse und Topographie. — Pest. 1860".

Cu toate că el a exagerat numărul maghiarilor — după cum recunoaște și prof. universitar francez Auerbach în studiul său asupra raselor și naționalităților din Austro-Ungaria (p. 245);

Totuși, a înregistrat în 1840, un număr de 2.202.542 Români, față de 4.812.000 maghiari.

După recensământul populației pe naționalități, făcut în imperiul Austriei, în 1855, numărul Românilor a fost de 2.641.700 (statistica oficială a populației, repartizată pe naționalități publicată de Karl von Czoernig).

In sfârșit, dr. Ficker, austriac, a fost o autoritate în materie de statistică demografică în fostul imperiu habsburgic.

Ori, după recensămintele maghiare de mai târziu au fost numai 2.581.898 Români, în 1890 și 2.948.186 Români, în 1910, — cifre recunoscute „exacte" de „Journal de la Société hongroise de statistique", din 1938. Atunci, care date nu corespund adevărului? Care date au fost falsificate?

De sigur cele care rezultă din statisticele recensămintelor maghiare cu scopul de a spori numărul Maghiarilor în paguba Românilor.

Ar putea specialiștii de la „Journal de la Société hongroise de statistique" să ne explice acel fenomen anormal ce reese din tabloul ce l'am publicat în „România" (La Roumanie)?

In 1855, după statistica o-

(Continuare in pag. 2-a)

In Cișmigiu, crengile arborilor au fost Mierauri, din nou acoperite de zăpadă

Explozie catastrofală într'o regiune minieră din Mexic

Mexico, 23 (Rador). — Mai multe vagoane încărcate cu recipiente cu acid carbonic și două lăzi pline cu dinamită au făcut explozie noaptea trecută în centrul minier Maguaria, din statul Chichuahua.

Au fost distruse 60 de case de lucrători și câteva prăvălii.

Din cauza lipsei absolute de apă, un început de incendiu a degenerat într'un adevărat sinistru, desăvârșind opera de distrugere a exploziei.

Sunt trei morți și 18 răniți.

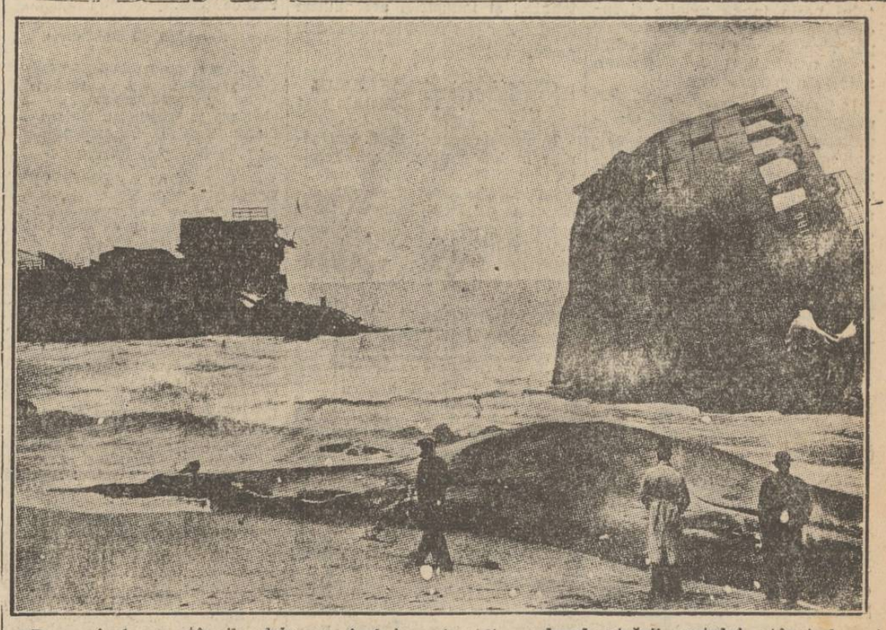

De curând, pe stâncile dela intrarea portului San-Francisco, și-a dat sfârșitul o balenă de proporții puțin obișnuite, care timp de câteva zile cutreerase prin apele golfului, punând în primejdie șalupele poliției vamale și ale presei, care nu mai îndrăzneau să plece dela cheiuri. Uriașul cetaceu, ciocnindu-se de un vapor, rătăcise câtva timp dinaintea intrării portului, stârnind curiozitatea mulțimii, până ce veni să moară pe stâncile unde anul trecut naufragiase vasul a cărui epavă se vede în clișeu.